

Esdorp Annen

Beschrijving

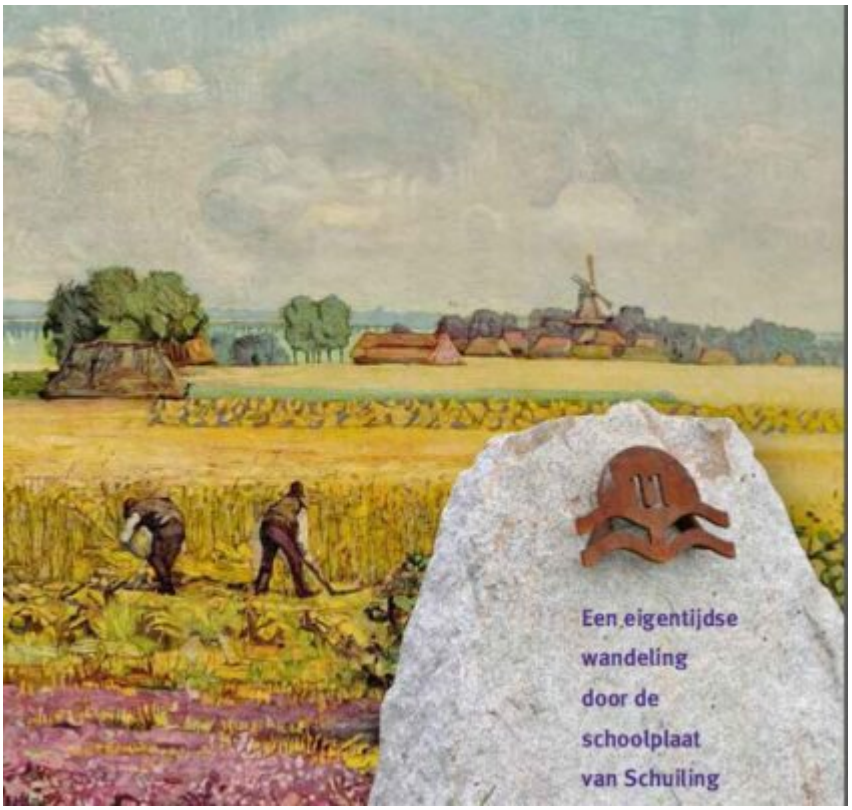
Op deze wandeling verkennen wij het dorpslandschap van Annen aan de hand van de schoolplaat *Een esch in Drenthe* (1912) van de geograaf Roelof Schuiling. Deze schoolplaat van zijn geboortedorp was de eerste in een reeks van 37 Aardrijkskundige Wandplaten van Nederland. Bij de uitwerking van de wandeling bleek Schuilings handleiding bij de schoolplaat een uitstekende historische bron voor de nodige contrasten in het verhaal. Van werkdorp naar woondorp vormt het thema voor de beschrijving van 13 aandachtspunten. Deze zijn gemarkeerd door genummerde veldkeien die met hulp en inzet van de Boermarke Annen langs de route zijn uitgezet. Tevens zijn, met goedkeuring van Staatsbosbeheer, enige bankjes langs de route geplaatst.

Roelof Schuiling (1854-1936)

Roelof Schuiling was de onbetwiste grondlegger van de Nederlandse schoolaardrijkskunde. De in Annen geboren en getogen boerenzoon viel als schooljongen al op door zijn begaafdheid en kennishonger. Het grootste deel van zijn werkzame leven bracht Schuiling echter door in Deventer waar hij als leraar aan de Rijkskweekschool en het hoger middelbaar onderwijs de kost verdiende. Hier ontplooide hij zijn glanzende carriÃ¨re die werd afgesloten met een opmerkelijke staat van dienst.Roelof Schuiling was een typische negentiende-eeuwer. Hij geloofde in de vooruitgang die zich toen

manifesteerde door weergaloze ontwikkelingen in wetenschap en techniek. De opbloei van de aardwetenschappen volgde hij op de voet, om deze vervolgens te verwerken in zijn vele handboeken en atlassen. Zijn belangstelling ging vooral uit naar de natuurkundige aardrijkskunde. Van hem is gevleugelde uitspraak: De aard van de bodem bepaalt het landschap.

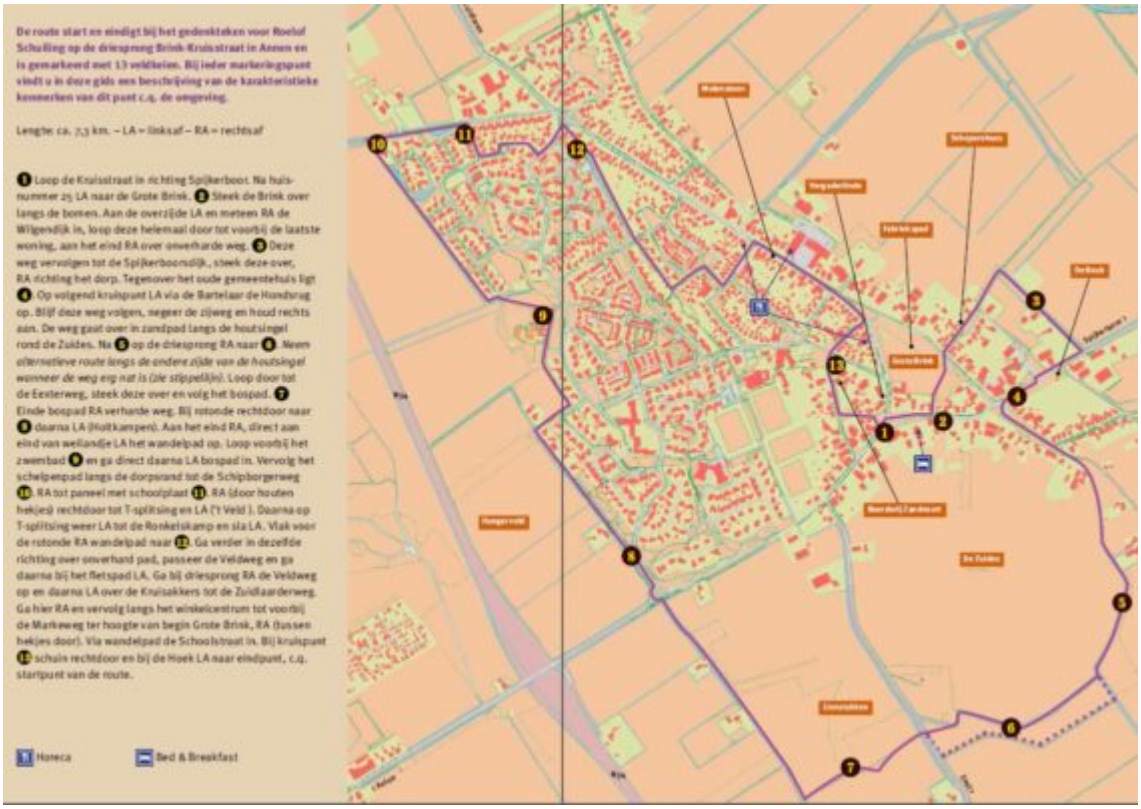
(Klaas van Slooten Grafisch ontwerp | fotografie)

Hoewel zijn stellige lijfspreuk ook kritiek uitlokte, legde Schuiling toch de basis voor de latere indeling van Nederlandse cultuurlandschappen. Zijn vele schoolplaten van Nederlandse landschappen, die hij door bekende kunstenaars liet schilderen, waren bekend bij een breed publiek en vormen nog steeds een gewild verzamelobject. Maar bovenal was hij een begaafd docent die zijn leerlingen wist te inspireren. Zijn leslokaal vormden vensters op de snel veranderende wereld en een kweekvijver voor toekomstige geografen.

De Wandeling

Van werkdorp naar woondorp vormt de rode draad van onze wandeling door Annen en zijn directe omgeving. Toen Schuiling zijn schoolplaat uitbracht in 1912 vormde Annen nog een hechte werkgemeenschap met de boermarke als kloppende hart. In de vorige eeuw is de werkgemeenschap vaak geÃ¯dealiseerd als een overdreven vorm van saamhorigheid of naoberschap. Maar in werkelijkheid was de coÃ¶peratieve houding bittere noodzaak om als dorp te overleven. Het bestaan was hard en onzeker; als er geen sprake was van een misoogst dan was het wel de diep ingrijpende landbouwcrisis na de Eerste Wereldoorlog.
In ruim 100 jaar is er veel veranderd. Van een agrarische werkdorp ontwikkelde Annen zich tot een woondorp met forenzen. Eerst geleidelijk, maar vanaf de jaren zeventig in elkaar opvolgende groeistuipen. Toch heeft het dorp daar sociaal niet onder geleden: in 2013 verwierf Annen de begeerde

titel, â??het Leukste Dorp van Drentheâ??.
Aan de hand van de gemarkeerde veldkeien vertellen we het verhaal van een eeuw werken en wonen.
Voor een gedetailleerde beschrijving zie deze pdf.

Routekaartje Annen (met dank aan Klaas van Slooten Grafisch ontwerp | fotografie)

Korte beschrijving van de route langs de genummerde keien (LA = linksaf, RA = rechtsaf)

Contactgegevens

De route start en eindigt bij het gedenkteken voor Roelof Schuiling op de driesprong Brink-Kruisstraat in Annen

- 9468 CM Annen

Knooppunten route

1Startpunt Schuilingmonument

De route start en eindigt bij het gedenkteken voor Roelof Schuiling op de driesprong Brink-Kruisstraat in Annen. Loop de Kruisstraat in richting Spijkerboor. Na huisnummer 25 LA onverhard pad in naar de Grote Brink.

2De Grote Brink

Steek de Brink over langs de bomen. Aan de overzijde LA en meteen RA de Wilgendijk in, loop deze helemaal door tot voorbij de laatste woning, aan het eind RA over onverharde weg.

3Een lesje geologie

Deze weg vervolgen tot de Spijkerboorsdijk, steek deze over, RA richting het dorp. Tegenover het oude gemeentehuis ligt 4 .

4De strijd om het gemeentehuis

Op volgend kruispunt LA via de Bartelaar de Hondsrug op. Blijf deze weg volgen, negeer de zijweg en houd rechts aan. De weg gaat over in zandpad langs de houtsingel rond de Zuides.

5Aan de horizon gloort de toekomst

Na 5 op de driesprong RA naar 6 .

6De Zuides

Neem alternatieve route langs de andere zijde van de houtsingel wanneer de weg erg nat is (zie stippellijn). Loop door tot de Eexterweg, steek deze over en volg het bospad.

7De Lienstukken

Einde bospad RA verharde weg. Bij rotonde rechtdoor naar 8

8De N34

Daarna LA (Holtkampen). Aan het eind RA, direct aan eind van weilandje LA het wandelpad op.

9Zwembad de Borghoorns

Loop voorbij het zwembad 9 en ga direct daarna LA bospad in. Vervolg het schelpenpad langs de dorpsrand tot de Schipborgerweg

10De Drostenkuil

RA tot paneel met schoolplaat 11 .

11Schoolplaat "Een esch in Drenthe"

RA (door houten hekjes) rechtdoor tot T-splitsing en LA (â??t Veld). Daarna op T-splitsing weer LA tot de Ronkelskamp en sla LA. Vlak voor de rotonde RA wandelpad naar 12.

12Het gemankeerde hunebed

Ga verder in dezelfde richting over onverhard pad, passeer de Veldweg en ga daarna bij het fietspad LA. Ga bij driesprong RA de Veldweg op en daarna LA over de Kruisakkers tot de Zuidlaarderweg. Ga hier RA en vervolg langs het winkelcentrum tot voorbij de Markeweg ter hoogte van begin Grote Brink,

RA (tussen hekjes door). Via wandelpad de Schoolstraat in.

13Het oude esdorp

Bij kruispunt 13 schuin rechtdoor en bij de Hoek LA naar eindpunt, c.q. startpunt van de route.